

- 60-bussen lämnar Masthugget
- Lufta inte elementen – felanmäl
 - Festligt på Masthuggsliden
- Intressanta fynd under Kommersen

BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN MASTHUGGET

MASTHUGGS

4-22 *nytt*

Lovisa
gårdsombud som
gillar att odla
sidorna 5-7

Ledare

Foto: Anette Norén

TRYGGA HÄNDER? – INTE

Jag får som ordförande ganska ofta frågor på mailen från mäklare och presumtiva köpare hur det kommer att gå – kommer bostadsrättsföreningen att höja avgiften ("hyran") inför den ökade tomträttsavgiften till kommunen, och jag får ofta frågor från medlemmar om avgiften kommer att höjas med tanke på inflation, skenande energipriser, stigande fjärrvärmeavgifter, ökad ränta och – tomträttsavgäld.

Vår förening äger ju inte sin mark, utan hyr den med "tomträtt" av kommunen, och vi måste betala "hyra" för det, en avgift som kallas tomträttsavgäld, och som ska omförhandlas och förväntas stiga kraftigt om kommunen får som den verkar vilja.

SÅ VAD SKA MAN SVARA på det? Jag brukar säga eller skriva att min gissning är lika bra som någon annans.

För några år sedan var det ingen som trodde att en kines som hanterade en fladder skulle medföra en omfattande pandemi över hela världen och ännu mindre att många regeringars svar på smittan skulle bli en fullständig nedsläckning av samhällen. För vår egen del resulterade det i att vi till exempel var tvungna att skjuta upp det nödvändiga re-liningarbetet, med tidsutdräkt och ökade kostnader till följd.

Så sent som i början av februari var det många som inte trodde att Ryssland skulle kunna vara så dumdrigt, brutalt och stendumt (sett till de egna intressena) att det skulle gå till fullskaligt militärt angrepp mot Ukraina, och så sent som i mars var det inte många som kunde ana att Ukraina skulle kunna stå emot eller att den ryska armén med alla parader och medaljer och

skrämmande vapen utmed Röda torget i verkligheten var så lågpresterande (utom i grymhet och plundring).

Vi vet inte heller vad klimatförändringarna medför, ens på kort sikt. Mild vinter, säger en. Iskallt klimat när Golfströmmen ändrar riktning, säger en annan. Översvämningar, torka. Mera regn, mindre regn.

LITE KAN VI DOCK SÄGA – på mycket kort sikt. Föreningen har bundna elavtal ytterligare en tid. Vi har lyckats få ner vår elförbrukning och vår strävan är att sänka den ytterligare. Vi hoppas kunna utnyttja mer solenergi i framtiden. Våra lån är låga och våra räntor likaså. Även om räntorna stiger ordentligt kommer vi att klara det. Och eftersom tomträttsavgälden beräknas på ett tänkt marknadsvärde på tomtmarken, borde fallande priser på fastigheter i staden få kommunens krav att justeras nedåt, kan man tänka.

Men våra hus börjar bli gamla. Visserligen åldras de med värdighet, men de behöver underhållas. Våra gårdar och vår mark utsätts för väder och vind, saker blir utslitna. En stor del av våra utgifter går till bygg-, underhålls- och anläggningsarbeten, och där står kostnaderna inte stilla. Även när det gäller inköp är det samma sak: det är inte bara kaffet, och fikabrödet till det, som blivit dyrare. Vi är lika mycket offer för inflationen som alla andra.

Och våra duktiga anställda ska ha bra betalt för väl utfört arbete. Och de har berättigade krav på att – i någon mån – kompenseras för prisökningar och räntestegringar, precis som alla andra på arbetsmarknaden.

Så vart leder det oss? Nej, vi är inte i trygga händer. Framtiden är osäker. Vår förvaltning och vi i styrelsen försöker så gott det kan gå lotsa verksamheten genom en turbulent tid, men det är mycket vi inte kan råda över: energipriser, tomträttsavgäld, stigande räntor och allmänna kostnadsökningar.

JO, JAG KAN NOG FÖRUTSÄGA framtiden. Vi måste räkna med höjda avgifter. Frågan är bara med hur mycket och med hur mycket vi kan hålla nere ökningarna. Vi jobbar på det, men vi kan inte lova någonting. Tyvärr.

Thomas Ablstrand

ORDFÖRANDE

Redaktör och ansvarig utgivare:
Björn Ohlsson

Redaktion: Birgitta Edgren, Petter Holmgren,
Emma Linderum, Sanja Peter, Inga Sandberg

Layout: Siri Reuterstrand
Knockout Reportage
e-post: siri@alba.nu

Tryck: Linderoths, Göteborg
e-post: respons@linderoths.se

Kontakt med redaktionen sker via
Björn Ohlsson tel 0760-18 65 07
e-post: bjornhanna88@gmail.com

Bostadsrättsföreningens styrelse når du
lättast via expeditionen 031-85 03 00 eller
via e-post: styrelse@adm.brfmasthugget.se

Förvaltningen: 031-85 03 00
epost: info@adm.brfmasthugget.se
Felanmälan: ring 031-85 03 10 eller via
formulär på hemsidan.

Hemsida: www.brfmasthugget.se

Manusstopp nr 1-23 24 februari

Jul- och nyårsöppet

Hela kontoret är stängt 23 december och 30 december. Felanmälan fungerar som vanligt 27–29 december men förvaltningskontoret är stängt.

Omslagsfoto: Gårdsombudet Lovisa Bellman med hunden Hella vid sin "egna" rabatt på Fyrmästaregården. Foto: Emma Linderum.

Omslagsfoto baksida: Under våren och sommaren har skulpturen på Masthuggstorget rustats upp. Foto: Björn Ohlsson

Buslinje 60 kommer att dras om i juni 2023. Det kan Masthuggsnytt avslöja. Det visar sig att det finns förändringar i Västtrafiks trafikplan för 2023. Då blir det inte längre möjligt att åka från Masthugget till Brunnsparken eller Centralstationen utan byte. Det verkar dock bli lättare att åka till och från Sahlgrenska-hållet.

Buslinje 60 försvinner från Masthugget

BUSLINJE 60 kommer tas bort, så min partner till mig efter att hon pratat med en kompis som var mer insatt i den framtida trafiksituationen. Jag blev förvånad, det tänkte jag inte var möjligt. Men det var det, och det står i trafikplanen för 2023.

Men fullt så illa var det inte, två bussar kommer i framtiden trafikera Masthugget, även om det inte står till vilka hållplatser.

Årlig trafikplan

Trafikplanen, som tas fram årligen, är en plan för kollektivtrafikens utveckling under det nästkommande året. I trafikplan 2023 står det att: "Trafikplanen är framtagen i dialog med Västtrafiks partners, kommuner och andra intressenter där trafikutbudet utformas utifrån kundernas behov och våra mål. Resultatet av arbetet blir konkreta förändringar i erbjudandet till Västtrafiks kunder."

Ersätts av två linjer

Trafikplanen är relevant för boende i Brf Masthugget och andra som bor och arbetar i Masthugget, i alla fall de övre delarna. Den enda busslinjen som går upp på berget kom-

mer att förändras. Linje 60 kommer inte att trafikera Masthugget i framtiden, utan ersättas av bussar med nummer 61 och 63.

Genomförs i juni

I de redan beslutade trafikförändringarna 2023 står det angående Masthugget:

"Nuvarande linje 60 läggs ner på delen Brunnsparken–Järntorget–Masthugget. Nya linje 60 trafikeras sträckan Redbergsplassen Lunden–Brunnsparken–Avenyn–Viktor Rydbergsgatan–Fridkullagatan till Fredriksdal. Linjen ersätter även nuvarande linje 18 från Johanneberg som får en justerad linjesträckning."

"Nya linje 61 ersätter nuvarande linje 60 på sträckan Stenpiren–Järntorget–Masthugget och fortsätter sedan via Västra Hamngatan–Kapellplatsen–Gibraltargatan till Fredriksdal. Nya linje 63 ersätter linje 52 som läggs ner. Linje 63 kör samma väg som linje 52 från Heden via Korsvägen–Johanneberg–Guldheden–Sahlgrenska till Linnéplatsen och därifrån vidare till Masthugget. Samtliga av ovanstående förändringar genomförs i juni 2023."

Det kommer att finnas nya möjligheter

att ta sig till Masthugget, beroende på var ifrån man åker. Det kommer dock inte att vara möjligt att ta sig till Brunnsparken eller Centralstationen utan byte.

Trängsel i Brunnsparken

På en direkt fråga svarar Västtrafik:

"Det kommer inte att vara möjligt att åka direkt mellan Masthugget och Brunnsparken/Centralstationen from juni-23. Man får göra ett byte vid till exempel Järntorget eller Stenpiren. Anledningen till förändringen är trängseln i Brunnsparken. Fler busslinjer kan komma att plockas bort längre fram. Jag har full förståelse för att det hade varit önskvärt med en direktlinje som tar dig direkt dit du vill åka. Tyvärr är det inte möjligt, utan vi behöver förhålla oss till många aspekter som påverkar trafiken; hur hög belastningen är på olika hållplatser, om det sker ombyggnationer eller vägarbeten i området osv."

Passa på att njuta av linje 60 och åka till centrala stan utan byte innan möjligheten försvinner.

TEXT OCH FOTO: PETTER HOLMGREN

Enkäten en vägledning

Ordförande Thomas Ahlstrand kommenterar medlemsenkäten

I början på sommaren damp det ner i våra brevinkast styrelsens kommentarer till några utvalda punkter i medlemsundersökningen som ägde rum hösten 2021. Syftet med undersökningen var att få medlemmarnas syn på föreningen och hur den förvaltas.

Svarsfrekvensen var strax under 70 procent, vilket får anses som bra. Av undersökningen framgick vad som fungerar bra och vad som kan bli bättre. Det kan ses som en vägledning för styrelse och förvaltning till vad som kan och bör åtgärdas.

Byte av ledningar

Ett projekt, som var planerat att genomföras 2029–2032, gällande byte av VVC-ledningar för varmvattencirkulationen, har flyttats fram så att det ska åtgärdas så snart som möjligt. Redan nu pågår ett arbete med utbyte av vissa vattenledningar för att undvika fler vattenskador. Avloppsrenoveringen med relining, som för närvarande pågår i området, ska förhoppningsvis leda till färre skador i avloppssystemet.

En vägledning

Masthuggsnytt ställde några frågor till styrelsens ordförande Thomas Ahlstrand angående styrelsens kommentarer till enkäten och så här svarade han;

”Rent generellt kan man säga att det inte är så enkelt som att medlemsenkäten resulterar i en kravlista med uppdrag som ska utföras. Styrelsen och jag ser det mera som en mätning av vad medlemmarna upplever som viktigt och en vägledning för styrelse och förvaltning för vad som kan och bör åtgärdas. Dessutom är det så att flera reformer och åtgärder innebär följderna som inte är så lätta att hantera.”

Solceller och sophantering

Han fortsätter: ”Till exempel är det inte bara att sätta upp solceller, de måste

kopplas in i elnätet, vilket kräver nya stationer för elektricitet, vilket kräver överenskommelser med leverantörer ... etc.

Samma svårigheter med sophanteringen. Vi kommer inte att kunna ha kvar sopnedkasterna på sikt, inte för att det är något fel på sopnedkast i och för sig, utan för att arbetsmiljön vid uthämtning och tömning av kärnen inte är godtagbar. Så hur skall hanteringen av dessa sopor skötas? Ska sopbilar tömma miljörummen oftare? Dagens miljörum räckte inte. Kan vi inrätta fler? Var?”

Boendemöten

Förutom de punkter som nämnts här ovan kommenterades även våra boendemöten på gårdarna där områdesansvarig, förvaltare och representant från styrelsen närvarar. Varför dessa möten i regel inte samlar så många av gårdens boende föranleder översyn av strukturen och hur den kan förändras. Det kommer att diskuteras inom styrelsen.

Bättre återkoppling vid felanmälan önskas av många. Förvaltningen utvär-

derar ett nytt datasystem i syfte att automatisera felanmälningsprocessen för att bättre kunna överblicka inkomna ärenden samt för att förbättra återkopplingen till anmälnarna.

Förbättringsförslag

Att lämna förslag på förbättringar ska utökas genom att det tillförs en ny e-postadress avsedd för detta ändamål. Förvaltningen kommer att informera de boende när den kan börja användas.

Något som var markant i medlemsundersökningen var att så många svarade att de ”*har upplevt behov av att påpeka något rörande gemensamma utrymmen eller den egna lägenheten men ej kontaktat förvaltningen*”.

Varför har ni inte kontaktat förvaltningen? Det vill styrelse och förvaltning gärna få reda på. Hör av er! Mitt personliga antagande är att det till stor del beror på pandemin och de restriktioner som rådde under tiden enkäten genomfördes.

TEXT OCH FOTO: INGA SANDBERG

FESTER, STÄDDAGAR OCH GÅRDSMÖTEN

Gårdsombuden en del av medlemsdemokratin

På Brf Masthuggets hemsida finns en rubrik om medlemsdemokrati. Längre ner på sidan står det: ”Gårdsombuden har en viktig roll och fungerar som kontaktyta mellan styrelse/förvaltning och de boende.”

Varje år kallar styrelse och förvaltning till ett möte med gårdsombuden. Nu är det Bimbi Widerberg från styrelsen och Magnus Kööl från förvaltningen som ansvarar för kontakten och mötena. Oftast deltar vår trädgårdsmästare Aina Gürlet också, då många frågor handlar om växtligheten på gårdarna.

Tidigare var det framför allt trädgårdsintresserade som axlade rollen som

gårdsombud. Då kallades de boende till respektive gårds gemensamma vår- och höstplaneringsdagar med förtäring.

Efter ombyggnad av fasader och gårdar 2013–2017 har intresset för gårdens skötsel av växter försvunnit av olika orsaker. Vi långtidsboende har blivit äldre och kanske latare? Och de mer nyinflyttade vill i mindre grad delta i det gemensamma gårdsarbetet. Så nu sköts växtligheten i rabatterna av inhyrd personal.

Men lösa blomkrukor finns fortfarande kvar och sköts av intresserade. För inköp till dessa och till andra växter disponerar varje gård 5 000 kronor per år.

Gårdsfester

I stället har gårdsombudens roll fokuserats

på gemensamma aktiviteter som gårdsfester. (Se artikel om sommarkalaset på Masthuggslidens gård på sid 12–14). Till dessa sammankomster har styrelsen avsatt 1 000 kronor per träff och detta kan ske två gånger per år.

– Det känns inte rättvist med samma summa, då gårdarna är olika stora, här är vi sju trappuppgångar. Några gårdar omfattar bara tre portar, säger Eva Nygren, gårdsombud på Masthuggsliden 10–22.

Kalas på Skepparegången

Monica Eriksson, som varit gårdsombud på Skepparegången 20–30 ”i säkert 20 år”, berättar vad de har haft för aktiviteter i år:

– I samband med skolavslutningen var det sommarträff. Grillen är tänd för dem ▷▷

Monica Eriksson har varit gårdsombud på Skepparegången 20–30 "i säkert 20 år". På gården ordnas varje år flera sammankomster som sommarträff och kräftska. Foto: Privat.

som vill grillas och äta middag ihop. Vi bjuder på glass och jordgubbar. I augusti ordande vi kräftska. Då fäster vi upp segelduk över borden, med kulörta lyktor och signalflaggor för båtar. Då är det knytkalas. Vi brukar också ha glöggkväll i december med de vanliga tillbehören.

– Någon gång har vi haft en eftermiddagsträff i oktober med varm choklad, kaffe och ett lass hembakta bullar. Några barnfamiljer har tidigare ordnat halloevenster, berättar hon.

Saknar gårdsröjningarna

– Jag tänker på en annan sak. Förr, när vi hade höst- och vårröj på gården, då vi skötte om våra egna växter och blommor i bingarna, då möttes vi grannar ännu mer. De träffarna och det naturliga umgänget kan jag sakna lite. Då fick vi samtidigt ett tillfälle att, förutom träffas och jobba tillsammans, dryfta gårdsfrågor med mera.

Pallkragar populärt

Sedan några år har det blivit populärt att odla i pallkragar. Så även i vårt område.

– Jag har en pallkrage här på Klostergången, berättar gårdsombudet Lovisa Bellman. Där odlar jag broccoli, kålrot och grönkål. Fler boende har blivit intresserade och nu finns sex lådor på gång. Och fler önskas så en kö har uppstått.

– Jag använder löv, kompostjord från Aina, gamla växter och knappt någon köpejord, som är dålig. Min metod kräver bara lite vattning. Jag har dessutom två odlingslotter vid Nya Varvet.

– På städdagen i höstas var vi nog endast fem personer, men glöggkvällen i december lockar desto fler. Sommartid har vi spontana grillfester, berättar Lovisa.

Resor en höjdare

Lovisa flyttade hit till Brf Masthugget 2011 och har även bott på Masthuggs-

liden och Fyrmästargången.

– Där gjorde jag upp med före trädgårdsmästaren Gert Lindberg om anläggning och skötsel av den långa växtbingen vid gaveln vid Fyrmästargången 20.

– Gårdsombudsresorna i närområdet är en höjdare och mycket positivt för gemenskapen, säger Lovisa.

Odling i pallkrage

Vill du ha ansvar för en pallkrage? Kontakta gårdsombudet, som samordnar fler odlingslystna och i sin tur kontakter vår trädgårdsmästare Aina Gürlet. Hon anvisar plats, inhandlar utrustning och ger råd. Frön, plantor och växter får du bekosta själv. Trädgårdsredskap brukar finnas i varje gårdsförråd.

Om du inte vet vem eller vilka som är gårdsombud på din gård så kan du maila förvaltningen info@brfmasthugget.se så får du besked.

Lovisa Bellman, gårdsombud på Klostergången, samlar ihop fröer i vardagsrummet. Tavlan med gröna blad har hon gjort själv.

Blomma till nyinflyttade

För närvarande finns 39 gårdsombud på våra 15 gårdar. I stort sett alla gårdar har gårdsombud. Flera gårdar har också flera gårdsombud, ibland en i varje trappuppgång. Hur gemenskapen på gården är beror på de boende och gårdens traditioner.

En av gårdsombudens uppgifter är att hälsa nyinflyttade välkomna med en blomma, som föreningen betalar.

En annan uppgift kan vara att kalla till gårdsmöte om det är något aktuellt på gården som de boende bör få tycka till om. På Klamparegatan 11–17, där under-teknad är gårdsombud, hade vi möte i höstas om hur vi vill att en planerad grind i gången mot gårdens baksida ska se ut.

TEXT: BIRGITTA EDGREN

FOTO: EMMA LINDERUM

Vill du bli gårdsombud?
Ta kontakt med gårdsombudet på din gård eller med förvaltningen.

När Lovisa Bellman bodde på Fyrmästaregängen fick hon tillstånd att anlägga och sköta den långa växtbingen vid gaveln vid Fyrmästargängen 20, som syns på bilden. Nu är hon gårdsombud på Klostergången, odlar i pallkrage och främjar gemensamma aktiviteter som städdagar och grillfester. Hunden Hella gillar också växter.

Brf Masthugget har i samråd med SRF Göteborg ordnat ledstråk på Masthuggsterrassen så att det är lättare att ta sig till lokalen från hissen.

Erik Lönnroth är verksamhetsledare hos SRF Göteborg. På tavlan får man sätta en prick i olika färg om man är medlem, ledsagare, extern besökare eller personal.

FÅGELKVITTER OCH LEDSTRÅK LEDER RÄTT

Synskadades Riksförbund ny hyresgäst

Masthuggsnytt hälsar Synskadades Riksförbund (SRF) Göteborg välkomna till Brf Masthugget. Vi besökte invigningen den 10 november på Masthuggsterrassen. Det bjöds bland annat på mat, tårta, kaffe och tal när medlemmar och andra berörda besökte lokalerna för första gången. Masthuggsnytt pratade med personal och styrelse, och provsmakade tårtan förstås.

SRF Göteborg sysslar bland annat med intressepolitisk påverkan och olika aktiviteter för sina medlemmar. Sedan första september hyr de lokaler i Brf Masthugget. Vi blev inbjudna till invigningsdagen och begav oss dit på eftermiddagen. Den första personen jag träffar i farstun till kontorsdelen är Thomas Krantz, styrelseledamot.

Redo för flytt

– Efter att ha legat i Dalheimers hus sedan 1974 var vi redo att flytta, säger Thomas.

– Det känns bra att vara här, att prova någonting nytt. Brf Masthugget och förvaltningen har varit väldigt tillmötesgående. Brf Masthugget har i samråd med SRF Göteborg redan ordnat ledstråk så det blir lättare att ta sig till lokalen från

hissen. Även nere på Masthuggstorget kommer staden att ordna ledstråk, berättar han.

Två lokaler

SRF Göteborg har två lokaler på terrassen, en med kontor och arbetsrum och en med medlems- och studielokaler. Invigningen är till för att medlemmarna ska bekanta sig med lokalerna. Det bjuds på smittor, tårta, kaffe och dryck med mera.

Det är så många som kommer i dag så SRF Göteborg har delat in dagen i tre pass. Invigningsbandet klipps hela tre gånger.

Fågelkvitter ledfy

När jag kommer till medlemslokalen hörs fågelkvitter.

– Det är en ledfy, berättar Erik Lönnroth, som är verksamhetsledare på SRF Göteborg och står i entrén för att hälsa välkommen till lokalen.

– Den kvittrar ungefär var nionde sekund, så man ska kunna höra var ingången är. I dag har vi en stor invigning för våra medlemmar och andra berörda..

– Det har kommit över 100 personer, så det har varit fullt upp. Vi planerar att bli kvar här länge om föreningen är tillmötesgående, sist var vi nästan 50 år på samma plats. Vi är nyfikna på våra grannar och funderar på att ha ett öppet hus i vår, säger Erik.

TEXT OCH FOTO: PETER HOLMGREN

Invigningsfika i Lilla studierummet där SRF Göteborgs podcast Ögoncasten spelas in.

Taktila kartor över lokalerna och Masthuggstorget som förklarar vad och var allt är. Förklaringar och övrig information står i punktskrift under.

Ordförande Alireza G Alipour invigningstalade tre gånger.

Skådespelaren och Masthuggsbon Åsa Eek Engquist och musikerna Sinikka Thörn och Olle Junholm bildar Trio Diktoton.
Foto: Björn Ohlsson

Fin Ferlinkväll lockade storpublik

När Brf Masthuggets Kulturförening lockade med en Ferlinkväll i ord och ton den 16 november, strömmade folk till Masthuggets hus. Nästan 80 boende sökte sig denna kyliga novemberkväll till värmen och poesin i Stora salen.

Det var gruppen Trio Diktoton, som framförde sin tolkning av den folkäre poetens liv och verk.

– Idé och manus kommer från framlidna Britta Andersson, som även skrev och deltog i Dan Andersson-programmet vi framträdde med här i Masthuggets hus för ett par år sedan, berättar Åsa Eek Engquist, nu gruppens berättare och recitatör.

Sinikka Thörn bidrog med sång, tvärflöjt och fiol. På gitarr spelade Olle Junholm.

En orolig själ

Föreställningens titel var ”Ferlin – en luffare är jag”, men så många andra roller han hade.

Det var idrottsmannen, slagskämpen, estradören, skådespelaren och diktaren. Han hann också med en sväng på sjön, göra militärtjänst, vara statist på Dramaten och turnera som utbildad skådespelariarbetare.

I Stockholm flyttade han runt i Klarakvarteren och hade en poste restante adress.

Ferlinprogrammet i Stora salen i Masthuggets hus lockade många Masthuggsbor.
Foto: William Males

Mamman och systrarna bodde i Vasastan och dit återvände Nils emellanåt tills hans talrika kompiskrets dök upp objudna. Då kördes han på porten. Försörjningen svajade liksom hans psykiska hälsa. Han var tidvis intagen på Beckomberga mentalsjukhus.

Uppväxt i Filipstad återvände han senare som revymakare för att häckla polisen och borgarklassen.

Ordnat liv

1930 kom den första diktsamlingen, som snart följdes av flera.

1936 avled mamman, hans största supporter. Sorgeåret blev svårt, men snart träffade han sitt livs kärlek, Henny från Helsingfors.

Efter kriget flyttade hon till Sverige, de gifte sig och bodde i en liten stuga i Roslagen. Äntligen fick Nils ordning på tillvaron. Dock fortsatte depressionerna och han avled 1961, 62 år gammal, på Ulleråkers mentalsjukhus i Uppsala.

Kända sånger

Många av hans dikter är tonsatta av Lillebror Söderlund. Vi 40-talister känner fortfarande till hans verk, som vi lärde oss i skolan. Han kunde uttrycka kloka saker på ett enkelt sätt, begripligt för alla och envar. Han skrev om döden och oron, men allt genomsyrades av en svart humor.

Gruppen Trio Diktoton vill vi gärna beröras av igen.

BIRGITTA EDGREN

Byte till slutna expansionskärl

Lufta inte elementen – anmäl handdukstork

Lufta inte elementet (radiatorn) om det känns kallt. Gör en felanmälan!

Och ska du sätta in en handdukstork i badrummet, som ska anslutas till värmesystemet, måste det anmälas.

– Detta är extra viktigt nu när vi byter till slutna expansionskärl, säger Nicklas Falk, drifttekniskt ansvarig på Brf Masthugget.

De gamla öppna expansionskärlen som förser radiatorerna med varmvatten är uttjänta. Därför byts de ut mot slutna kärl där vattnet avgasas för att få ett vatten som inte innehåller någon luft.

– Fördelarna är flera, berättar Nicklas. De luftfickor som tidigare kunde bildas av luften i vattnet försvinner. Avgasat vatten gör också att korrosionen i radiatorerna minskar och att vattnet kan transportera mer värme per liter.

Det innebär att det blir varmare i lägenheterna och att man på sikt kan spara energi, genom att inte skicka ut lika varmt vatten i systemet.

Trycket kan försvinna

Hittills är fyra av de 13 expansionskärlen, som sitter i undercentralerna, utbytta. I och med det är det extra viktigt att inte lufta elementen själv.

– Eftersom det nya kärlet är slutet kommer trycket i systemet att försvinna om flera boende luftar element samtidigt, vilket gör att värmen inte når fram överallt, säger Nicklas.

Hur varmt ett element är beror på uttemperaturen. Ett bra sätt att avgöra om det kan vara luft i en radiator är att känna på det i överkant och i nedkant.

– Om det är varmare nedtill är det sannolikt luft och då ska man göra en felanmälan, så kommer vi och kollar upp det, säger Nicklas.

Kan komma in luft

Varmvattenssystemet i fastigheterna är ett slutet system, men när det står still under sommaren är det inte ovanligt att det kommer in luft. De som drabbas värst är

Förvaltningens drifttekniskt ansvarige Nicklas Falk vid ett av de nya slutna expansionskärlen, den blå cylindern. Avgasaren, som tar bort luften ur vattnet, ses i förgrunden.

alltid de som bor högst upp.

– Det kan bero på att någon har tagit bort en radiator och satt dit en handdukstork i stället. Då försvinner 20–30 liter vatten, säger Nicklas.

Detta får man inte göra utan att föreningen ger sitt tillstånd. Det står väldigt tydligt i stadgarna. Att ta bort en radiator är lika illa som att riva en bärande vägg.

Handdukstork

Om man som boende vill ansluta en handdukstork till varmvattenssystemet måste man presentera en teknisk lösning som kan godkännas och ange när avstängning av systemet behöver ske.

– En effekt är också att det blir mindre värme i lägenhetens övriga radiatorer, eftersom handdukstorken har så hög effekt, säger han.

Om man vill ha en handdukstork är det

billigaste och bästa sättet att sätta upp en med elpatron, som man kan sätta på och av när man vill ha den varm, framhåller han.

Svårt att felsöka

Även luftning av radiatorer kan göra att vattnet tar slut på vissa ställen. För att allt ska fungera kontrolleras expansionskärlen varje vecka av de områdesansvariga, som fyller på vid behov. Om de behöver fylla på ofta kan det vara en läcka, vilket måste undersökas.

– Det är svårt att felsöka och tar mycket tid i anspråk, som vi kunde använt till annat. Med de nya slutna expansionskärlen ska vi slippa att fylla på hela tiden, säger Nicklas.

TEXT OCH FOTO: BJÖRN OHLSSON

ÄNTLIGEN GÅRDSFEST PÅ MASTHUGGSLIDEN

Alla barn som deltog i poängpromenaden blev vinnare. Här går Hanna Sernhede och John Petersson igenom svaren med barnen innan de ätbara vinnarmedaljerna delas ut. Foto: William Males

Shelby Cinca underhöll med stämningssmusik. Foto: William Males.

– Det blev en snöbollseffekt, säger Eva Nygren, gårdsombud på Masthuggsliden 10–22 och initiativtagare tillsammans med kollegan Laila Winberg till gårdsfesten den 26 augusti.

– Någon sa: 'kan vi inte ordna en gårdsfest' och det var som att idén smittade av sig. Vi bestämde ett datum för festen och spikade ett planeringsmöte. Vi satte upp affischer i uppgångarna i god tid, så var planeringen igång, berättar Eva, som bott på gården i 42 år.

50 grannar

– Vi blev väl ett dussin medarrangörer. Till slut var fler än 50 grannar på plats,

de två grillarna tända, levande musik och lekar ordnade. Kvartersbageriet Bullen & Brödet hade donerat färskt bröd som var kvar vid dagens slut."

– När jag sa att jag kunde ordna med någon slags musik till gårdsfesten kunde jag inte ana vilka musikförmågor vi hade boendes på vår gård, säger hon.

Aria och tango

– Jag gick här utanför ett fönster och hörde en stor röst som sjöng opera. 'Kan du sjunga en valfri aria på gårdsfesten?' ropade jag till rösten. Den stora rösten som hörde till Nils Nävert var genast med på att sjunga på festen. Det blev en aria på japanska.

– Ett annat japanskt inslag var violi-

nisten och japanbördiga Kei Pålsson som tillsammans med sin man, cellisten Ernir, spelade ett par tangos. Jag hade sett Ernir gå uppför de långa trapporna på väg till vår gård med sitt instrument på ryggen. Jag behövde bara fråga så var han med på att spela på festen, tillsammans med sin fru.

Poängpromenad

– När Shelby Cinca, tillhörande gruppen Catbeats och också boende på vår gård, fick höra talas om festen, sa han att han kunde spela stämningssmusik på sin synth. Hanna Sernhede sa att hon kunde leda allsång och göra en poängpromenad för barnen. Därmed hade vi spontant ordnat ett spännande och varierat program.

– Musikanterna samlades en kväll och

Tillsammans ordnade de en mycket lyckad gårdsfest. Från vänster: Eva Nygren, Anna Yrgård, Oscar Hilmersson, William Males, Laila Winberg, Shelby Cinca, Nils Nävert, Kei Okubo-Pålsson, Ernir Pålsson och Hanna Sernhede. Foto: Björn Ohlsson

Gårdsombuden ordnade med chips, dricka och korv. Vid bordet närmast kameran ses Gullan Bergkvist och Eila Torstensson, till vänster, Laila Winberg och Per Olov Sporrang, till höger, och i mitten med ryggen emot, Birgitta Andersson. Foto: Björn Ohlsson

planerade sitt program. När detta var spikat träffades de övriga medverkande och tänkte igenom allt från korvgrillning, till avfallshantering.

Fyra år sedan

– Det hade gått fyra år sedan senaste gårdsfesten, men nu när denna blev så lyckad är det nog ingen som vill att det ska gå fyra år till nästa. Levande ljus syntes på gården långt in på kvällen efter festen och i flera dagar stannade bänkar och bord kvar på platserna de haft under festen. Det var rent och ordningsamt omkring, men små blomsterbuketter på borden påminde om vad lätt det hade varit att göra om vardag till fest, säger Eva Nygren.

WILLIAM MALES

▷▷

Ovan: Glada festdeltagare. Systrarna Yasmin Saadoun, till höger, och Miryam Falenius, i mitten, växte upp på Masthuggsliden tillsammans med sin mamma Salika Nedjadji, som bor kvar på gården. Till vänster Miryams man Oscar och i Salikas knä sitter Yasmins barn, Ruby Pettersson. Foto: Björn Ohlsson. Under: Ett härligt myller när grannarna umgås. Foto: William Males

Birgitta Edgren och Eva Nygren vid baren, när Dan Ottermalm hälsar välkommen från scenen. Foto: William Males

Italiensk kulturfest med vin, sång och film

Höstens första kulturfest i Masthuggets hus inföll torsdagen den 27 oktober. Brf Masthuggets Kulturförening stod för programmet, en svensk dokumentärfilm "Videocracy" från 2009, gjord av Eric Gandini.

Att det blev denna film beror till stor del på Kulturföreningens nyaste och yngsta styrelsemedlem Max Gertrudson, Skeppargången 12. År 2009 var han nyexaminerad kulturproducent och involverades i filmens efterbearbetning och lansering på filmfestivalen i Venedig samma år.

Videocracy handlar om Silvio Berlusconi och hans medieverksamhet. Den vill beskriva hur bilder via tv, video och internet kan påverka politiska skeenden. Filmen känns aktuell efter senaste valet i Italien.

Det har ju blivit så numera att politiker når ut till väljarna mer via bild än via text såsom debattartiklar och partiprogram.

Mediemakt

Sammanfattningsvis kändes filmen väldigt ovensk, detta skulle knappast kunna hända i Norden med liten befolkning och tämligen stabila politiska partier.

Men sant är att mediemakt kan ge po-

litisk makt. Tänk på alla diktaturer, som Kina och Iran, och auktoritära länder som Turkiet, vars regeringar styr medierna. Fria medier förbjuds och läggs ner och oberoende journalister fångas. Även i EU-länderna Polen och Ungern försöker de styrande begränsa yttrandefriheten och pressfriheten på olika sätt.

Italiensk dryck

Kvällen till ära serverade baren italienska viner, ett rött Palazzo och ett vitt Pasqua chardonnay organic. Det framkom att en av besökarna, Torkel Hagström, Klamparegatan 11, hade god kunskap om det vita vinet, som han delgav oss alla:

– Det är producerat av familjen Pasqua i vindistriktet Veneto i nordöstra Italien. Firman startade för nästan hundra år sen. Vid generationsskiftet för ett par decennier sedan skrev tidningarna att "tre gentleman från Verona" övertagit verksamheten (jämför med titeln på Shakespeares pjäs *Two gentlemen from Verona*). Gentlemanerna var två bröder och en kusin.

Till Chablis

Druvan chardonnay är ursprungligen fransk och används till vinet Chablis, en del av området Bourgogne.

Chardonnay odlas numera i nästan alla vinländer. För ett halvsekel sedan blev druvan "kidnappad" av australiensare, som fatlagrade den så till den milda grad att vinet smakade smörkola. Detta förfarande verkar ha dämpats på senare år.

Italiensk sång

Innan filmen startade bjöds vi på italiensk operasång a cappella av Nils Pasi Nävert, Masthuggsliden. Den unge tvåmetersmannen intog podiet och lät oss lyssna till två sånger:

"Tu ca nun chiagnè" av E De Curtis, troligen skriven 1915 och "Torna a Surriento". Musik av E De Curtis, text av brodern. Daterad 1894.

Nils var ett riktigt proffs, men sången är nöje och försörjningen finns på universitetet som administratör. Nils sjunger folkmusik och musikaler utan ackompanjemang. Han innehar också ett elpiano. Sånglektioner under gymnasieåren hade lockat fram den välljudande rösten.

Vi Masthuggsbor hoppas få höra mer från Nils.

Så kunde då filmen starta, tekniken fungerade. Ett 30-tal boende hade samlat denna kulturkväll.

BIRGITTA EDGREN

– Vi gjorde en ny besiktning av skyddsrummen i våras och har haft en genomgång med personalen, säger förvaltare Magnus Kööl.

TRE SKYDDSRUM FINNS

Fler finns på Fjärde Långgatan och vid Fjällskolan

I oroliga tider är det många som undrar vad det finns för skydd om kriget eller en kris skulle komma. I Brf Masthugget finns det tre stycken skyddsrum som nyligen har gått igenom. Masthuggsnytt har träffat förvaltare Magnus Kööl som har visat det stora skyddsrummet i Kjellmansgatans garage.

Många har, i spåren av en osäker omvärld, intresserat sig för skyddsrum. I Sverige finns cirka 64 000 skyddsrum med plats för ungefär sju miljoner människor. Om skyddsrummen blir aktuella att använda, i händelse av krig eller om regeringen har meddelat höjd beredskap, ska skyddsrummet kunna ställas i ordning inom två dygn.

Det är i första hand byggnadens ägare eller nyttjanderättshavare som ska göra det möjligt att komma in i skydds-

rummet. Om man behöver ta sig till ett skyddsrum bör man ta med sig mat och andra förnödenheter. Det finns en bra checklista på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) hemsida.

MSB skriver också på sin hemsida att det i dagsläget inte är aktuellt att ställa i ordning eller rensa ut skyddsrum. Som invånare tillhör man inget särskilt skyddsrum, utan man söker sig till det som finns närmast. Alla skyddsrum och byggnader med skyddsrum ska vara märkta med en skylt som har en orange fyrkant med blå triangel och texten SKYDDSRUM.

Karta hos MSB

Skyddsrummen kan trots skyltning ändå vara svåra att hitta. Hos MSB finns en karta där det går att se alla skyddsrum i Sverige. I och nära Masthugget finns flera skyddsrum. De flesta ligger nära Fjällsko-

lan och runt Fjärde Långgatan.

Tre av dem ligger i Brf Masthugget. Förvaltningen har arbetat med skyddsrummen det senaste året. Magnus Kööl, som är förvaltare av bostäder i Brf Masthugget, berättar vad föreningen har gjort.

Gjorde ett omtag

– När frågan blev aktuell i år ville vi vara på tårna. Vi besiktigade skyddsrummen för inte så länge sedan, jag tror det var 2016. Men, vi tog ett omtag och arbetade med en expert som konsult. Han var populär nu kan man lugnt säga. Han hade också en genomgång med personalen och gjorde en ny besiktning.

– Vi behövde bara åtgärda några få saker, till exempel en rostig lucka, en packning byttes och vi kompletterade med ett verktyg som fattades, säger Magnus.

Han visar skyddsrummet som har

I buren i skyddsrummet på Kjellmansgatan finns allt som behövs. Ventilationsutrustning, toalett och beskrivning för att ordna allt.

I BRF MASTHUGGET

plats för 96 personer, i garaget på Kjellmansgatan 28.

– Detta användes egentligen inte till något, men vi har städlat ur det, säger han.

Finns allt som behövs

– I buren här finns allt som behövs. Ventilationsutrustning, toalett och beskrivning för att ordna allt. De som kommer till skyddsrummet först får hjälpas åt att iordningställa det. Vi människor måste verkligen samarbeta i en krissituation, säger Magnus.

I de två andra skyddsrummen, som rymmer 120 personer vardera, i garaget på Fjällgatan är det i dag parkering för motorcyklar.

Via radio och tv

Hur vet man när man ska ta sig till ett skyddsrum? Information om höjd be-

redskap får du genom radio och tv. Regeringen kan även meddela att det råder omedelbar krigsfara, eller att landet är i krig genom ett beredskapslarm via utomhusvarningssystemet "Hesa Fredrik". Beredskapslarm är en signal med 30 sekunder – uppehåll 15 sekunder, som upprepas i 5 minuter.

Om det råder höjd beredskap och du då hör ett flyglarm via "Hesa Fredrik" betyder att du omedelbart ska uppsöka skydd, exempelvis i ett skyddsrum, en förstärkt byggnad, källare, tunnel eller tunnelbanestation. Flyglarm är en signal med många korta stötar under 1 minut.

Denna information finns på MSB:s hemsida.

TEXT OCH FOTO: PETER HOLMGREN

Skyddsrum är märkta med denna symbol.

Ingången till skyddsrummet i garaget på Kjellmansgatan 28.

FRÅN TRÄVARUINDUSTRI

Foto: Björn Ohlsson

TILL LOPPMARKNAD OCH PARK

Kommersens fasad före rivningen med sina grafittimålade fasader. Foto: Sanja Peter

Det var en ruffig rest av områdets tidigare trävaruindustri i form av en magasinsbyggnad som inhyste loppmarknaden Kommersen. Byggnaden revs under sommaren och på platsen gjordes arkeologiska utgrävningar enligt lag. Vid utgrävningarna hittades rester av husgrunder, brunnar och avlopp, lerkanelock och annat som tyder på boende. Här har det, för mer än två hundra år sedan, mitt bland båtar och kajer, bott folk.

1871 grundade F.O. Strömman och O.F. Larsson en snickerifabrik nära järnvågen i Masthugget. Strömman & Larsson hade verksamheter både i Norra Masthugget och i Lundbyvassen på Hisingen. Bakom Strömmanska huset på Första Långgatan 27 fanns sedan 1900 ett magasin. Kontorshuset revs 1926 och då fick magasinsbyggnaden en front mot Första Långgatan.

Frukt och grönsaker

Första Långgatan 27 behöll sin koppling till trävaror i form av Masthuggets Byggshop under 1970- och 1980-talet. Verksamheten flyttade ut 1989 och 1992 öppnades Frukt- och grönsakshuset och den verksamheten var kvar fram till millennieskiftet varefter det blev en

loppmarknad som blev känd som Kommersen.

Graffiti tolererat

Marknaden var öppen mestadels på helgerna och lockade folk från hela Göteborg. Även graffiti var tolererades, eftersom platsen saknade detaljplan, och man var inte så noga med bygglov för fasadändring. I övrigt är huvudregeln att det krävs bygglov för att ändra en byggnads yttre utseende inom samlad bebyggelse (PBL 9 kap 2§ punkt 3c).

Enligt nya planer för Norra Masthugget krävdes en rivning av byggnaden eftersom den bedömdes vara i dåligt skick. Man bedömde det inte värt med omfattande renovering, vilken i sin tur ändå skulle förändra själva byggnadens identitet.

Planer för park

Kommersens verksamhet skulle enligt stadsplaneringen flytta till Lindholmen och byggnaden föreslogs att ersättas med en så kallad platsbildning i anslutning till Masthuggstorget. Enligt planen ska här skapas en ny park och fortsatt norrut även en ny yta för Kommersens verksamhet.

En fin idé hade varit att i den parken behålla de arkeologiskt utgrävda resterna i marken synliga, tyckte en del Masthuggsbor. Men vid tiden då ett Göteborgsförslag lämnades in om att bevara den spännande pedagogiska utgrävningen synlig i marken, var det redan för sent och allt var bortskrapat och marken förberedd för nya syften.

För regnvatten

Söder om Masthamnsgatan föreslås bostadskvarter samt en park. Den mindre parken som planeras i Masthuggstorgets förlängning blir enligt olika uppgifter mellan 1 600 och 2 000 kvadratmeter. Platsen där parken ska byggas är en lågpunkt dit regnvatten ska rinna vid skyfall. ▷▷

Här bodde människor för mer än 200 år sedan

För att skydda byggnader runt omkring från översvämningar blir parken ett magasin för regnvatten. Där finns plats för cirka 800 kubikmeter. Ambitionen är att som sittmöbler i Masthuggsparken återanvända meterlånga stenblock från kajen som man nu river för att börja utbyggnaden av halvön längre norrut.

Masthamnsgatan, som går parallellt med Första Långgatan, får en bruten linje för att hålla nere fordonstrafikens hastighet. Stråket knyter ihop den nya parken ovan Götatunneln med Masthuggstorget

och den nya platsbildningen som skapas i Masthuggstorgets förlängning, där Kommersens har legat.

Bygget av Masthuggsparken planeras starta år 2025 och bli klar år 2026.

Utgrävningar

Eftersom Norra Masthugget har stads-historiska lämningar, har det krävts arkeologiska utredningar på alla ytor inom exploateringsområdet. Den arkeologiska grävningen har för var och en som hunnit promenera förbi platsen under hösten

2022 visat tydliga spår av stenlagda golv och rännor, brunnar och liknande.

Det är företaget Rio Göteborg som har gjort de arkeologiska grävningarna och på deras hemsida finns mycket mer att upptäcka om fynden och kopplingarna till Masthuggets maritima historia.

Intressanta fynd

Grävningsrapporten för Kommersensområdet, när den är klar, kommer säkert att ge intressant information om vad arkeologerna har tolkat utifrån sina grävningar.

Bilden ovan och till vänster: Utgrävda ytor som visar gatu- eller golvbeläggning med avrinning. Foto: Sanja Peter

De har hittat husgrunder, avfall och annat. Vid utgrävningsplatsen syntes gamla kullerstenar som visar var innergårdar har varit och de större stenarna som ligger uppradade på platsen visar var det stått murar, spisfundament och skorstenar. De har även hittat ett lock till en kinesisk tekanna. På locket fanns ett handtag i form av en padda eller en jättesalamander.

Gissningsvis är det som hittats från sent 1700-tal till tidigt 1800-tal och det är ett av få ställen där det har funnits bostadshus i området för bland annat handelsmän, hökare och skeppare.

Anlade sänkverk

Gatan och området fick sitt namn efter det sänkverk som anlades i älven utanför Kronans masthamn 1679. Sänkverk var en höj- och sänkbar bom, en anordning avsedd att hindra fientliga fartyg från att ta sig in i inre hamnområdet. Tullhuset anlades vid Sänkverket 1896 för att kunna kontrollera så att lasterna av sprit, vin, tobak och annat olagligt inte togs in i inre hamnområdet.

Inom ett 4 200 kvadratmeter stort område har lämningar inom tre olika masthamnar undersökts. Arkeologerna

Skylt om en förestående förändring. Foto: Björn Ohlsson

hittade rester av hamnmagasin på stensyll och golvplankor av trä och lämningar efter flera tomter och pirar längs med Masthamngatan. Fyndmaterialet tyder även här på dateringar från tidigt 1700-tal till sent 1800-tal. Man hittade tre olika masthamnar med fyra pirer varav den ena tillhörde den rika handelsmannen John Hall (1735–1802), som var Sveriges rikaste köpman vid denna tid.

Vid en annan utgrävning hittade de båtar som med sin hela konstruktion användes för utfyllnader av hamnkajen. I både svenska och utländska städer har det inte varit helt ovanligt att man har sänkt uttjänta båtar för att använda dem som utfyllnad eller underlag när man har byggt nya kajer och pirar.

SANJA PETER

Tilluftsaggregatets luftfilter ser till att alla boende får ren luft in i lägenheten. De byts minst en gång per år.

LÅTER VENTILATIONEN

Nicklas kollar flöden och ljudnivåer

Tycker du att ventilationen i lägenheten låter för mycket? Har ljudet ökat på senare tid?

Gör en felanmälan till förvaltningen så kommer Nicklas Falk, drifttekniskt ansvarig i Brf Masthugget, ut och kollar. Det kan finnas flera olika orsaker till att ljudet kan ha ökat.

– Vi är tacksamma att boende uppmärksammar oss på förändringar i ventilationen, säger Nicklas.

Som vi berättade i Masthuggsnytt nr 2/2022 är ventilationssystemet i våra fastigheter ett ganska komplext system.

Tilluften i lägenheterna kommer i öppningar bakom radiatorerna i de olika rummen. Frånluften sugs ut genom de ventiler

som finns i kök, badrum, klädkammare och grovkök. Luftmängden styrs av de fläktar som finns i fastigheterna, antingen i källarutrymmen eller uppe på taken.

Flödet kontrolleras

Hur stort flödet av luft ska vara är reglerat av Folkhälsomyndigheten och kontrolleras vart tredje år genom den obligatoriska ventilationskontrollen, OVK:n. I höstas avslutades den senaste omgången på Vaktmästaregången 8–12. Till våren påbörjas nästa omgång. Eftersom vårt område är så stort är det ett ständigt pågående arbete.

– Ibland får vi en reaktion från boende när vi nyligen haft en OVK och genomfört kanalrensning, där ventilationen av någon anledning kanske inte har kunnat kontrol-

leras på flera år, säger Nicklas.

Nicklas Falk är förvaltningens drifttekniskt ansvarige och den som ska se till att såväl ventilation, som värme, vatten och el fungerar som det ska. Arbetet med ventilationen tar mycket tid, cirka en tredjedel av hans arbetstid.

Ljudåtgärder

OVK:n kontrollerar bara att ventilationen följer de anvisade värdena och mäter inga ljudnivåer.

– Men om den som gör kontrollen hör att det låter mer än normalt i någon lägenhet, så hör han av sig till oss, säger Nicklas.

– Då undersöker vi alltid saken för att kunna se om vi kan göra någon åtgärd för att dämpa ljudet.

I aggregaten finns en elektroniskt styrd fläkt som anpassar luftflödet efter behovet.

FÖR MYCKET?

Ökat tillflöde kan bero på att någon av grannarna täppt till sitt tillflöde, vilket inte är tillåtet.

Ljud från frånluftskanalerna kan vara av två slag. Antingen är det turbulens i luftkanalerna eller så är det mekaniska vibrationer som orsakar ett stomljud. Det senare uppstår i så fall oftast lokalt i en lägenhet.

– Om blåsljudet från ett don är särskilt högt i ett badrum, kök eller en toalett så är det inte sällan vi stöter på felaktigt återmonterade don, till exempel efter renovering. Då läcker luften vid sidan av donet och besvärande ljud kan uppstå. Så det är viktigt att man får till detta rätt, säger Nicklas.

Flödesmätning

Särskilt i den övre delen av vårt område är risken större att det blir mer ljud. Eftersom ventilationskanalerna är mindre blir det högre tryck där, berättar Nicklas. De som bor nära fläktarna har också ofta en högre ljudnivå. Fläktarna är antingen placerade högst upp i fastigheten eller längst ned i källaren.

– Oftast är det trycket i kanalen som låter. Om någon hör av sig gör vi alltid en flödesmätning. Om inte det hjälper är lufttrycket för högt och då måste vi kolla alla lägenheter som använder den kanalen, och då blir det en större operation.

Samtidigt är ljudnivåer väldigt subjektivt och det är inte alltid möjligt att göra en boende nöjd.

– Men vi försöker alltid hitta en lösning, säger Nicklas.

Information på hemsidan

Viktigt är att som boende inte täppa till tilluftskanaler eller installera mekaniska frånluftsfläktar direkt till frånluftskanalerna, vilket förstör ventilationen hos grannarna, och orsakar mycket jobb för förvaltningen. Inför en renovering av sin lägenhet bör man läsa igenom föreningens information innan arbetet påbörjas. Den finns på hemsidan: <https://brfmasthugget.se/information-vid-renovering-och-ombyggnad/>

Är man det minsta osäker på hur man ska göra ska man kontakta förvaltningen.

TEXT OCH FOTO: BJÖRN OHLSSON

Alexandra Svanteson är språkhumanist och gillar roliga ord. Här lyckades hennes motståndare Roland Olsson lägga ut samtliga sju bokstäver på en gång, genom ordet "livsmod", vilket gav honom 50 extra poäng.

TRIVSAM TÄVLINGSHELG I MASTHUGGETS HUS

Vid 18 bord sitter människor i djup koncentration. Då och då hörs ett stilla rassel när någon plockar nya plastbrickor ur bomullspåsen. Lite tyst småprat hörs ibland. Och så reser sig två personer och går fram till en dator för att kontrollera om ett ord finns med i ordboken eller inte. "Livsmod" godkänns. Men inte "gulf".

Det är SM i Scrabble, en tävling som avgjordes i Masthuggets hus den 18–20 november

– Jag är en språkhumanist som gillar att läsa böcker. När jag var yngre spelade jag

Alfapet med mormor och sen 2008 började jag spela Scrabble på nätet. Jag var i ett skede när jag kände att jag behövde nya kompisar, och efter två år vågade jag ta mig till Svenska Scrabbleförbundets träningsträffar i Göteborg, säger Alexandra Svanteson, som bor i Sävedalen och är en av arrangörerna till mästerskapet.

Gillar roliga ord

– Då upptäckte jag att alla i föreningen var väldigt trevliga och sedan har jag fortsatt att spela. I början gick det inte så bra, men ju mer man spelar desto bättre blir man. Jag gillar ju roliga ord, medan andra kanske lockas mer av de strategiska utmaning-

arna i spelet, säger hon.

– Det roliga är också att ingen match är den andra lik.

Klassiskt korsordsspel

Scrabble är ett klassiskt amerikanskt korsordsspel som går ut på att man med brickor ska skapa ord och lägga dem på en spelplan så att de ger så många poäng som möjligt. Genom att utnyttja rutor för dubbla och tredubbla bokstavspoäng, respektive ordpoäng, kan man få fler poäng.

Ännu bättre är det om man kan lägga ut alla sju bokstäverna på brickan samtidigt, en så kallad rullning. Det ger 50 extra poäng. Det finns 100 brickor från a till ö, med

Efter en match är det viktigt att koppla av och ta nåt att dricka och äta vid fikabordet innan det är dags för nästa.

olika valör och antal, och när brickorna är slut är matchen slut.

Hette Alfapet förut

På nätet har Wordfeud blivit populärt och Scrabble är i princip samma spel som Wordfeud Strict, det vill säga bara grundformer och oregelbundna böjningar är tillåtna. Alla ord måste finnas med i Svenska Akademiens Ordlista (SAOL).

Fram till mitten av 1990-talet kallades spelet Alfapet, men när Alga förlorade licensen att sälja spelet i Sverige konstruerade företaget ett nytt spel som byggde på samma idé. Då började det ursprungliga spelet säljas under varumärket Scrabble.

16 matcher

SM-tävlingen, den 23:e i ordningen, pågick från halv fem på fredag eftermiddag till klockan tre på söndag eftermiddag. Under denna tid hann de 37 deltagarna med 15–16 matcher var på vardera högst en timme. Med uppehåll för lunch. Och så var det fest på lördagskvällen.

Deltagarna kom framför allt från Göteborg och Stockholm, som har livaktiga klubbar, men även från svenskspråkiga Finland och andra orter i Sverige.

Viktiga fikapaus

Varje deltagare har 30 minuter på sig i varje match, men de flesta utnyttjar inte hela den tiden och då får man en lite längre paus före nästa match. Då samlas man i hallen vid entrén till Masthuggets hus där

det finns kaffe, te, läsk, vatten och kakor som Alexandra bakat.

– Det är klart att man blir trött efter många matcher, men det gäller att fokusera och sen släppa allt under pausen, säger Alexandra.

Efter en lång och jämn match kommer Gustaf Gimstedt ut för en paus och lite energipåfyllning. Han är mest nöjd med att han lyckades få in ordet hugenott (en medlem av en fransk protestantisk rörelse på 1500-talet).

Folk i alla åldrar

Gustaf, som också är en av tävlingens arrangörer, har bott i Brf Masthugget sedan 2007. Nu bor han på Rangströmsliden, är musiklärare på Nordhemsskolan och började spela Scrabble 2011.

– Så länge jag kan minnas har jag gillat att lära mig så många ord, begrepp och synonymer som möjligt. Jag spelade Alfapet med farfar och farmor som barn och när det för en sisådär 15 år sen dök upp en sida på nätet där man kunde spela så blev jag biten. Via webbsidans forum upptäckte jag Scrabbleförbundet och började gå på deras träningspel. Tycker en av de roligaste sakerna med spelandet är att man lär känna folk i alla åldrar med vitt skilda bakgrunder, som samlas kring ett gemensamt, nördigt intresse, säger han.

Perfekt lokal

– Arrangemanget gick riktigt bra. Masthuggets hus var en perfekt lokal för oss

Scrabble-SM avgjordes efter 16 ronder

Gustaf Gimstedt är Masthuggsbo och var en av arrangörerna av SM-tävlingen. Här lägger han ett ord i sin match mot Lisa Blohm.

att vara i. Så jag är jättenöjd, även om jag spelmässigt gjorde en rätt medioker insats jämfört med föregående år.

Gustaf slutade på plats 24 i tävlingen med 8 vinster och 8 förluster. Alexandra slutade som 22:a, med lika många vinster och förluster men med högre poäng. Vann gjorde lite överraskande Emma Ekman från Gnesta, som var rankad nummer 13 före turneringen. Hon vann 13 av sina 16 matcher.

Träffas på kafé

Den som vill veta mer om hur Scrabble går till kan gå in på Svenska Scrabbleförbundets hemsida. Den lokala klubben har också en Facebook-grupp, Göteborgscrabblarna.

– Vi träffas nästa varje torsdag på ett kafé i centrum och vi tycker det är extra roligt när det dyker upp nya som vill testa att spela med oss, säger Alexandra.

TEXT OCH FOTO: BJÖRN OHLSSON

MÅNGA VACKRA VILDA

Det gladdde mig att läsa Sanja Peters artikel "Vilda växter visar sin kraft" i Masthuggsnytt nr 3/2022. Som amatörbotanist har jag deltagit i inventeringarna för Västergötlands och Bohusläns landskapsfloror och eftersom det är bland det roligaste man kan ägna sommarhalvåret åt var det inte så konstigt att jag började traska omkring i vårt område och kolla vad där växte. Ja, de vilda växterna vill säga. Odlade växter bryr jag mig bara om ifall de "rymmer".

Jag började notera de växter jag funnit i Brf Masthuggets område år 2010. Med tilltagande ålder och skröplighet har promenaderna blivit kortare och kortare. Under de allra senaste åren har det i stort sett bara blivit en sväng med rullatorn runt den egna gården, Skepparegången 2–8. Och en stunds prat med grannarna, bland annat Hedvig "Hetty" Larsson. Den senaste växtnoteringen jag gjort var år 2020 då en jordklöver visade sig där.

Hjälpsam hemtjänst

Det är dock inte alltid jag ens orkar ta mig ut på gården och framför allt inte in från gården.

"Det jag tycker är dumt med det här området är trappstegen inne i portarna. Det är jättejobbigt för många med till exempel rullator och det gör att vissa faktiskt inte kan gå ut när de vill," säger Kevin Nokrach i en intervju i samma nummer av Masthuggsnytt.

Kevin trivs jättebra i hemtjänsten enligt intervjun och jag kan bara återgälda det med att jag trivs jättebra med Kevin också! Hon är en av de 103 hjälpsamma och trevliga "hemtjänstare" som hjälpt mig klara av vardagen under nu nästan tre år.

Tunga dörrar

Att lyfta upp en rullator tre trappsteg kan låta som en bagatell, men för en lungsjuk åttiofyaåring är det inte det. Jo, man kan gå genom källaren och ut genom en dörr på gaveln på huset men dörrarna i källaren är ack så tunga. Det skall bli spännande att se om jag alls kommer ut något nästa sommar. Nog med gnäll!

180 vilda arter

Åter till växterna. 237 arter har jag noterat under den tioårsperiod jag hållit

Klöveroxalis. Foto: SB Johnny

på. Av dessa kan drygt 180 betraktas som vilda. Övriga är spridda från odlingar i området eller spridda på annat sätt till exempel via fåglar. Vissa arter har jag bara sett i något enstaka exemplar någon enstaka gång, andra dyker troget upp varje år lite här och där.

Sanja nämner i sin artikel maskros, harkål, nejlikrot, löktrav, älgört och harsyra. Jo, de fem förstnämnda har jag också sett, men inte harsyra *Oxalis acetosella* och jag tror inte att den har funnits här heller (den håller helst till i skogar). Rätta mig om jag har fel!

Klöveroxalis

Däremot finns dess släkting klöveroxalis *Oxalis fontana* i överflöd såväl i sin gröna som röda form (som syns på bilden i artikeln).

Utöver de vilda växterna har jag alltså noterat en hel del "rymlingar". På "min" gård sprider sig rysk blåstjärna, purpurklätt och päroleternell hejvilt. Om du är

intresserad av att få veta vad jag har sett kan du få en förteckning via e-post. Om du inte är datoriserad kan du titta hem till mig.

Fler blomsterängar

Jag önskar mig fler vilda växter i vårt område även om jag inte själv kan ta mig ut och se dem. Det gjordes för ett antal år sedan insådd av ängsfröblandning i bland annat sluttningen i början av Mattssonsliden. Fröna bedömde jag vara av utländsk proveniens. Där fanns till exempel koriander och bovete som inte tillhör den svenska floran. De överlevde inte så länge. Detta handlar inte om någon främlingsfientlighet, men det är en fördel med svenskt (helst lokalt) material, som är anpassat till vårt klimat (så länge det nu varar) och vår insektsfauna. Fler ängar i området! Och humlor och bin!

BIRGITTA HERLOFF

Skepparegången 6, tel 031-12 23 90, e-post: birgitta.herloff@gmail.com

VÄXTER I MASTHUGGET

Monokulturer, till exempel gräsmattor med bara gräs, är otroligt trista. Det är tur att det kan dyka upp små vackra blommor ibland, som vitklöver, tusensköna, revsmörblomma och brunört. Bilder ur C. A. M. Lindmans Bilder ur Nordens flora. Överst: brunört och vitklöver. Under revsmörblomma och tusensköna.

Inget åtal för knivdåd på terrassen

Förundersökningen om knivdådet utanför vandrarhemmet på Masthuggsterrassen har lagts ned.

Det var på morgonen den 13 december förra året som en man i 20-årsåldern blev knivskuren utanför Masthuggsterrassens vandrarhem. Mannen var vid medvetande och talbar när han påträffades och två personer greps på platsen.

I beslutet skriver polisen att det inte går att bevisa att ”den eller de som varit misstänkta gjort sig skyldiga till brott”

En av de misstänkta hävdar att det var han som blev attackerad och att det ska ha handlat om pengar.

Anställda på vandrarhemmet säger att varken offer eller gärningsmän bodde på vandrarhemmet.

TEXT: EMMA LINDERUM

Magnus Kööl ledde årets trygghetsvandring

Vart annat år arrangeras trygghetsvandring inom området där alla som vill kan komma. Denna gång kom inbjudan till boende i Brf Masthugget i slutet av oktober. Vi samlades måndagen den 14 november klockan 18.30 i Masthuggets hus för en kortare genomgång av vandringen.

Magnus Kööl välkomnade ett femtontal boende. Tommy Karlsson, driftansvarig på förvaltningen, var också med. Det utlovade kaffet uteblev på grund av att vattnet var avstängt i huset. Det betydde att vi kom iväg lite tidigare för att gå slingan som fanns inritad på kartan.

Magnus, som ledde vandringen, bad oss att utpeka sådant som kan ge bättre trygghet inom området och inte hänga upp oss på sådant som faller under felanmälan. Det ska anmälas som felanmälan och åtgärdas därefter.

I ungefär en och en halv timme travade vi i sakta mak via i stort sett alla gårdarna i föreningen. Magnus noterade förbättringspotentialer, visserligen inte så många, men ändå några som förtjänar åtgärd.

Skyltar hjälper inte

Vi startade från Masthuggets hus, gick via Fyrmästaregången, förbi Freinetskolan Bild & Form på Vaktmästaregången upp mot Fjällgatan. Där kom det synpunkter på att det kanske borde finnas skyltar om att hundar inte får rastas inom området. Magnus menade att det inte hjälper att sätta upp skyltar. Det borde vara en självklarhet att inte skapa obehag för andra genom att rasta sin hund och strunta i att plocka upp efter den.

Hål i asfalten

Det påpekades också att hål och försänkningar i asfalten gör att det samlas vatten vilket försämrar framkomligheten och om det fryser på kan bli rent vanskligt om man råkar halka på isen. Att åtgärda sådant faller under felanmälan. Det är orimligt att

laga ett och ett potthål, eftersom det kostar att ta hit asfaltbilen, menade Magnus. Fastighetsköterna är medvetna om var lagningar behövs. Samordning sker innan lagning beställs.

Skyddsrum

Vi gick vidare mot Klostergången och ner mot Paradisplatsen. När vi passerade garageportarna till Fjällgatans garage pekade Magnus på skylten för skyddsrum. Den har tillkommit sedan vi senast skrev om skyddsrum i Masthuggsnytt nr 2/2022. (Se separat artikel om våra skyddsrum på sid 16–17).

Stråket genom området

Vi stannade en stund på Paradisplatsen intill 60-bussens hållplats. Magnus berättade att där börjar stråket Masthuggsliden som slingrar sig ner igenom området till Masthuggstorget. Det tillhör kommunen som också sedan mars i år har hand om skötsel och underhåll, dock inte snöröjning som sköts av vår personal. Stråket är allmän mark och gör det möjligt för boende i övre Masthugget att ta sig till Masthuggstorget utan att gå långa omvägar.

Rätt som det var försvann Magnus in i butiken bredvid garageinfarten. På väg ner mot Fyrmästaregången hann han i kapp oss och gav en påse med blodsockerhöjande godis i till var och en av vandrarna. Kompensation för kaffe och fika. Uppskattad och överraskande handling.

Beskärning av buskar

Vägen över berget mellan Fyrmästaregången och Skepparegången har blivit mycket bättre efter att beskärning av buskar gjordes i våras, men det gäller att hålla efter växtligheten så den inte skymmer ljuset från pållarna.

För övrigt tyckte många att det inte skulle skada med fler ljuspållar längs stigen. Buskarna vid trappan från Skepparegången upp mot berget har också beskurits för att förbättra sikten för eventuell trafik på gången.

Klamparegatans grillplats

Promenaden fortsatte mot rotundan där de flesta följde med Magnus och Tommy upp för trapporna till Rangströmslidens

gård medan några gick till Klamparegatan och inväntade de andra. Grillplatsen på Klamparegatans nedre gård, 11–17, är till för de boende på gården, inte gäng som kommer och tar platsen i besittning.

Det har också förekommit att obehöriga gått via öppningen mellan husen till baksidan av huset. Den möjligheten försvinner när en grind sätts upp där, vilket är på gång.

Tryggare på terrassen

Från Klamparegatan fortsatte vi nerför trapporna, förbi Masthuggshallen, styrde in på Mattssonsliden och gick mot Hobergs trappor. Innan vi kom så långt vek vi av till höger och tog trapporna ner till terrassen. Där diskuterade vi att trygghetsfaktorn höjts sedan vandrarhemmet flyttade. Lokalerna står nu tomma, men en diskussion pågår om de ska byggas om till lägenheter eller något annat. Det får vi anledning att återkomma till.

Belysningen borta vid hissarna och terrassen vid Riksbyggen ansågs tillfredsställande. Det har blivit lugnare sedan polisen kontinuerligt gör sina rondor, vilket håller borta oönskat klientel. Dock förekommer fortfarande att gäng samlas på gården framför teatrarna, men eftersom det området inte ingår i Brf Masthuggets tomträtt är det inget föreningen kan göra något åt.

Belysning av tavlorna

När medlemmarna tillfrågades i enkäten om de upplever otrygghet i området svarade många att området på terrassen vid hissarna var otryggt, men ännu fler upplever Masthuggstorget och Långgatorna fram till Järntorget som otryggt. Innan vandringen avslutades stannade vi till en stund vid första trappsatsen. Där kunde vi se, det som framkommit tidigare under promenaden, att det vore önskvärt med belysning på informationstavlorna som finns på några platser i området.

En uppfriskande vandring i det svala kvällsmörkret var till ända. Magnus tackade för visat intresse och vi tackade honom för guidningen varefter gruppen skingrades och gick åt olika håll.

INGA SANDBERG

Nya utsikter från Nya Masthugget

I detta nummer visar vi två bilder från Johan Landins vardagsrumsfönster på Mattssonsliden 6, våning 2. Den ena är tagen den 13 juni 2021 och den andra den 25 maj 2022. Han skriver: "På den senare bilden kan man ana hur "the wall in the north" börjar ta form på den högra sidan av bilden. Husen vid Masthuggstorget och västerut längs Första Långgatan blir ju lika höga som de redan byggda. Det kommer

att bli som en mur hela vägen, där det gigantiska Karlatornet är det enda som kommer att synas bakom väggen med nya hus. Min tröst är att just från min lägenhet har jag fri sikt längs hela Andra Långgatan och kan faktiskt se när spårvagnen passerar på Linnégatan." Vi visar också en bild tagen av Gunilla Möllmark, Skepparegången 26, våning 3, som är tagen i mars 2021.

Masthuggsnytt fortsätter dokumentationen av utsiktarna mot Göta älv så skicka in en bild från din lägenhet! I kommande nummer kommer fler fina foton att publiceras. Mejla dina bilder till: bjornhanna88@gmail.com
Stort tack till er som bidrog den här gången!
Björn Ohlsson, redaktör

Förvaltningen informerar

Foto: Anette Noren

Årsavgifter bostadsrätter

Årsavgifterna kommer att höjas med 3 procent från 1 jan 2023. Enligt den långsiktiga budgeten kommer årsavgifterna och värmekostnaderna höjas med 3 procent från 2024 fram till 2032. Tack vare att föreningen har bundit lån på 50 mkr på två respektive tio år drabbas inte föreningen av den höga räntenivån på befintliga lån. Elpriserna är till 70 procent bundna för 2023, vilket även det hjälper till att hålla nere kostnaderna.

Underhåll och investeringar

Brf Masthugget har beställt en 50-årig underhållsplan som ett bra underlag för framtida underhåll och investeringar. Under 2023 kommer nedan beskrivna större investeringar att utföras eller påbörjas.

Nya undercentraler

För att säkerställa jämn värme i lägenheter och lokaler kommer förvaltningen påbörja projektering för att byta ut alla undercentraler. Vinsten är sänkt värmekostnad samt lägre effekttaxa.

Elsystem: elservis och ställverk

För att kunna tillföra laddningsmöjlighet till fler platser i alla garagen samt förbereda för solceller har kontakt tagits med Göteborg Energi för att slå ihop elserviser i hela området. Innan en lösning presenteras är det svårt att budgetera exakt vad de kommer kosta. Fördelen är att det blir lägre fasta kostnader samt förberedelse för Individuell mätning av el (IMD).

Individuell mätning av el (IMD)

Under våren kommer frågan om att införa Individuell mätning av el (IMD) att tas upp på extrastämman.

Idag har varje medlem eget abonnemang genom Göteborg Energi där fasta kostnaden för 2023 kommer bli 1 365 kr/år vilket är en höjning med cirka 250 kr. Tanken är att föreningen blir leverantör till varje medlem, vilket innebär att ingen fast avgift utgår. Samtidigt slipper föreningen bygga ut kapaciteten för flera miljoner kronor eftersom lägenhetsinnehavarna inte använder lika mycket el på natten vilket istället då kan komma tillgodo för exempelvis laddning av elbilar.

Byte tak och solceller

Tanken är att byta ut alla tak under 2023 och se över om det är möjligt att installera solceller. Innan beslut om eventuell investering i solceller behöver vi utreda om taken är i behov av förstärkning.

Vandrarhemmet stängt

Som ni säkert har läst har Brf Masthugget köpt ut vandrarhemmet för att bygga lägenheter samt eventuellt använda delar av lokalerna till annan verksamhet. Styrelsen har fått ett första skissförslag att ta ställning till. Vi hoppas kunna starta ombyggnaden till hösten 2023 men det beror på hur lång tid projekteringen och bygglov tar.

Motioner från årsstämman 2022

Pga akut åtgärd med avstängningsventiler och vvc-rör har förvaltningen inte hunnit utreda de motioner som skulle utredas som utbyggnad av cykelplatser, anvisade p-platser på gårdarna, sophantering samt snickarbod. Vi återkommer så snart vi kan.

Byte avstängningsventiler och vvc-rör

Som ni fått information om kan inte föreningen vänta längre utan måste byta avstängningsventiler i källaren och därefter byta ut vvc-rören genom att dra en ny slang i befintlig varmvattenledning. Föreningen har drabbats flera vattenskador på grund av trasiga vvc-rör. Det innebär tyvärr att vissa lägenhetsinnehavare på översta våningen får lite större ingrepp som betongborrning

från vardagsrum för att komma åt rören utan att bryta tätskikt i badrum. I några lägenheter kommer det att tas upp hål i badrum där man inte kommer åt från utsidan väggen. Det innebär att föreningen kommer att laga öppningarna på 40x40 cm som tas upp i vardagsrum med målning/tapetsering samt dellaga badrummen med en godkänd metod. Mer detaljerad information kommer till berörda lägenheter på översta våningen.

Nybygge Kjellmangatan

Det har behövts en hel del extra sprängningar som äntligen är klara och nästa steg är att börja gjuta platta och stomresa husen. Första huset som gränsar mot Stigbergsliden beräknas inflytt hösten 2023.

Det hus som gränsar närmast Brf Masthugget beräknas vara stomrest i september 2023 och inflytt blir preliminärt i augusti 2024.

Trafiken in i vårt område kommer minska avsevärt, eftersom mycket av materialet lyfts in med kran från Kjellmangatan.

Nya regler gällande ombyggnad av lägenhet från 1 januari 2023

1 januari 2023 införs tydligare regler om vad som gäller när bostadsrättshavaren renoverar sin lägenhet. Lagstiftaren vill med de nya reglerna tillse att fler åtgärder uttryckligen ska kräva tillstånd från föreningens styrelse.

Från 1 januari 2023 gäller att hyresnämnden ska kunna ge tillstånd till en renoveringsåtgärd i bostadsrätt om styrelsen nekat renovering. De nya reglerna gäller endast åtgärder som utförts i lägenheter från och med 1 januari 2023.

Styrelsen och förvaltningen återkommer med mer detaljerad information vid årsskiftet vad en ansökan om väsentlig ändring skall innehålla.

Jul- och nyårsöppet

Hela kontoret är stängt 23 december och 30 december. Felanmälan fungerar som vanligt 27–29 december men förvaltningskontoret är stängt.

Christer Jacobsson
FÖRVALTNINGSCHEF

Masthuggets hus

Klingers plats, tel 031-85 03 00

Nya Masthuggets Kulturförening

ordförande Dan Ottermalm 031-24 00 49
mobil 0708-12 21 18 dan.ottermalm@
dano.se

- Kafé blir det den första måndagen i varje månad kl 11–13 i Lilla salen i Masthuggets hus. Mån 6 feb, 6 mars, 3 april, 8 maj
- Kulturafton kallas de månatliga träffarna när puben är öppen från kl 19.00.

Kolla Kulturföreningens affischer i portarna. Kulturaftnar planeras, men datum och program ej klart.

Alla boende dvs även hyresgäster, studenter och besökare till dessa är välkomna.

Teaterterrassen

Masthuggsterrassen 3

1) **Masthuggsteatern**

tel 031-12 12 31/51
www.masthuggsteatern.se
mail@masthuggsteatern.se

2) **Cinnober teater**

tel (0)707-918898
lowenborg@cinnoberteater.com
epost: info@cinnoberteater.com,
Tel biljettbokning: 031-128898

3) **Teater Skogen**

tel 031- 40 98 62 www.skogen.pm
info@skogen.pm

Författarcentrum Väst

Fjällgatan 29,
www.forfattarcentrum.se/vast
www.poesiochprosa.se

Forum för poesi och prosa, Författarkvällar oftast i Musikens Hus, Djurgårdsgatan.
Se våra hemsidor och våra fönster för aktuellt program!

Kulturhuset Oceanen

Stigbergstorget i Majorna tel 14 71 00
www.oceanen.com

Oceanen arbetar med innovativa sceniska koncept för överbrygning av sociala och kulturella avstånd, ungas eget skapande och jämställdhet

Masthuggs och
Oscar Fredriks Församling

carljohans.kommunikation@svenskakyrkan.se, www.svenskakyrkan.se/masthugg
tel. 031-731 92 00, www.svenskakyrkan.se/oscarfredrik tel. 031-731 92 50

Församlingshemmet Repslagargården
Repslagargatan 5, tel 731 92 30

Församlingshemmet Oscar Fredrik,
Oscar Fredriks kyrkogata 1

• *Masthuggskyrkan* är öppen måndag–fredag kl 9–16. Lördag, söndag och helgdagar kl 11–15.

• *Pilgrimsvandringar:* 26 december – Helagsvandring "Våga vila" Vandring 12–15 km i lugnt tempo. Kl 9–16. Anmäl dig till gbg.pilgrimscentrum@svenskakyrkan.se

I Masthuggskyrkan finns *en plats för pilgrimsvandrare*, men rum för både meditation och inspiration. Slå dig ner för att bläddra i pilgrimslitteratur, eller låna hem om du vill.

Samtalsstöd: Behöver du prata med någon? Alla som vill är välkomna att höra av sig till oss för samtal. Vi har inga krav på tro, medlemskap eller vem du är och definierar dig som. Samtalen kostar dig ingenting. Vi har samtalsgrupper, enskilda samtal och familje-/parterapi. Tel 031-731 92 38.

Ekonomiskt stöd: Räcker inte pengarna till vinterkläder till barnen eller utflykter? Kontakta oss för möjligheten att söka fonder. Drop in för frågor tisdagar kl 9.30–11 i Oscar Fredriks församlingshem, eller ring 031-731 92 11.

• Gudstjänster: Söndagar kl 11 och tisdagar kl 18 i Masthuggskyrkan. Söndagar kl 17 och torsdagar kl 9 i Oscar Fredriks kyrka. Under jul och nyår finns fler tillfällen att samlas i kyrkorna.

Masthuggskyrkan:

- Julafton 24 december Gudstjänst kl. 11 – Jesusbarnet kommer.
- Julnattsmässa kl 23 – Stämmingsfull stund i julnatten.
- Juldagen 25 december – Julfrukost kl 9. Gudstjänst kl 10
- Nyårsafton 31 december – Drop in-vigsel kl 11–16. Nyårsbön kl 17.

Oscar Fredriks kyrka:

- Julafton 24 december – Samling vid krubban, kl 11.
- Midnattsmässa, kl 23.30.
- Juldagen 25 december – Julotta kl 8.00.
- Annandag jul 26 december Annandagsmässa kl 17.

• Nyårsdagen 1 januari Nyårsdagsmässa kl 17.

• Trettondag jul 6 januari Trettondedagsmässa kl 17.

Konserter under våren 2023:

- mån 30 januari Orgelkonsert, kl 18 Masthuggskyrkan.
- fre 24 februari Pipor till kaffe, lunchkonsert kl 12 Oscar Fredriks kyrka.
- ons 1 mars Ode to freedom, körkonsert kl 19 Oscar Fredriks kyrka.
- lör 25 mars Stabat Mater kl 17 Oscar Fredriks kyrka Oscar Fredriks Cecilakör tillsammans med stråkmusiker och orgel framför Pergolesis kända verk Stabat Mater, ett verk om modern som sörjer sin döde son vid korset.

Varje vecka träffas många grupper i kyrkorna, vill du vara med? Lilla och Stora Äventyret, körerna Musikör, Musikul och Stars, och Wonderspace för barn och unga. Vuxna är inbjudna till korta och längre pilgrimsvandringar, Nyfiken Gud, Café Margareta och en rad olika samtalsgrupper med olika inramning som film, litteratur, tema, bildanalys och även grupper med kreativa uttryck. Dessutom flera körer i olika stilar och orkestrar.

Läs mer på:

www.svenskakyrkan.se/masthugg och
www.svenskakyrkan.se/oscarfredrik

Våra verksamheter och konserter har fri entré, ev mat till självkostnadspris.

Välkommen!

Sjömanskyrkan

Kultur- och allaktivtetshuset Oscar har verksamheter av alla sorter som drivs av deltagarna. Gå dit eller ring Johanna på 031-12 35 35. Stigbergstorget, www.frivilligcentralenoscar.se.

Många grupper och aktiviteter för vuxna, som drivs av deltagarna. Dag, kväll och helg. Här kan du lära dig något nytt eller hjälpa till i en kreativ miljö och gemenskap. Möjlighet att bredda ditt kontaktnät och vara med på dina villkor, när du vill.

Oscar bedriver ett brett folkhälsoarbete som utgår från deltagarnas engagemang. Du medverkar till att skapa glädje, gemenskap och trygghet. Här kan du på egna villkor hitta meningsfull sysselsättning, samhörighet och sammanhang. Ett kreativt och samtidigt kravlöst ställe med t.ex. konst, yoga, avslappning, stickning, promenader och samtalsgrupper.

MASTHUGGET
OMNÄMNS 1647

MASTHUGGARE
ARBETADE HÄR
I 200 ÅR

ERLING TORKELSEN HÖGG
DESSA MASTER 1971

C F LINDBERGS
DONATIONSFOND